

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ทำการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรทั่วประเทศอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2506 โดยในช่วงแรกทำการสำรวจปีละ 2 รอบ และในปีพ.ศ. 2527 ถึง พ.ศ. 2540 ได้ทำการสำรวจปีละ 3 รอบ โดยรอบที่ 1 ทำการสำรวจในเดือนกุมภาพันธ์ เป็นช่วงหน้าแล้งนอกฤดูการเกษตร รอบที่ 2 สำรวจในเดือนพฤษภาคม เป็นช่วงที่กำลังแรงงานใหม่ที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาเริ่มเข้าสู่ตลาดแรงงาน รอบที่ 3 สำรวจในเดือนสิงหาคม เป็นช่วงฤดูการเกษตร และต่อมาในปี พ.ศ. 2541 เป็นต้นมา ได้เพิ่มการสำรวจอีก 1 รอบ รวมเป็น 4 รอบ โดยทำการสำรวจในเดือนพฤศจิกายน ของทุกปี ซึ่งเป็นช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร ทั้งนี้เพื่อเป็นการนำเสนอข้อมูลที่จะสะท้อนถึงภาวะการจ้างงานทำ การว่างงานและการประกอบกิจกรรมต่างๆ ของประชากรทั้งประเทศเป็นรายไตรมาสและต่อเนื่องครบทุกช่วงเวลาของปี

เนื่องจากความจำเป็นต้องการใช้ข้อมูล เพื่อใช้ในการวางแผนและกำหนดนโยบายในระดับจังหวัด มีมากขึ้น สำนักงานสถิติแห่งชาติจึงได้กำหนดขนาดตัวอย่างเพิ่มขึ้นโดยเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2537 ทั้งนี้เพื่อให้สามารถนำเสนอข้อมูลในระดับจังหวัดได้ โดยเสนอเฉพาะรอบการสำรวจของเดือนกุมภาพันธ์และเดือนสิงหาคมเท่านั้น การสำรวจรอบที่ 4 ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2541 ซึ่งจัดทำเป็นครั้งแรกได้เสนอผลในระดับจังหวัดด้วยและตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา ผลการสำรวจทั้ง 4 รอบได้เสนอผลในระดับจังหวัด

หลังจากเกิดภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจกลางปี 2540 ความต้องการใช้ข้อมูลเพื่อการวางแผนและกำหนดนโยบายด้านแรงงานมีมากขึ้นและเร่งด่วนขึ้น ในปี 2544 จึงได้เริ่มดำเนินการสำรวจเป็นรายเดือนแล้วนำข้อมูล 3 เดือนรวมกันเพื่อเสนอข้อมูลเป็นรายไตรมาส โดยข้อมูลที่สำคัญสามารถนำเสนอในระดับจังหวัด สำหรับข้อมูลของเดือนที่ตรงกับรอบการสำรวจเดิม คือข้อมูลเดือนกุมภาพันธ์ พฤษภาคม และ สิงหาคม ได้จัดทำสรุปผลการสำรวจเฉพาะข้อมูลที่สำคัญเพื่อสามารถเปรียบเทียบกับข้อมูลแต่ละรอบของปีที่ผ่านมาได้ และการสำรวจตั้งแต่เดือนกันยายน 2544 เป็นต้นมา สามารถนำเสนอผลของการสำรวจเป็นรายเดือนทุกเดือนโดยสามารถเสนอผลในระดับภาคเท่านั้นเนื่องจากตัวอย่างไม่มากพอที่จะนำเสนอในระดับย่อยกว่านี้ และในขณะเดียวกันได้มีการปรับอายุผู้อยู่ในกำลังแรงงานจาก 13 ปีขึ้นไปเป็น 15 ปีขึ้นไป เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายการใช้แรงงานเด็ก ปรับปรุงการจัดจำแนกประเภทของอาชีพ อุตสาหกรรมและสถานภาพการทำงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ในปัจจุบันเพื่อให้สามารถเปรียบเทียบข้อมูลกันได้ ปรับเขตการปกครองจากเดิมเขตสุขาภิบาลถูกนำเสนอรวมเป็นนอกเขตเทศบาล มารวมเป็นในเขตเทศบาล เนื่องจากพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร คือ เพื่อประมาณจำนวนและลักษณะของกำลังแรงงานภายในประเทศและในจังหวัดต่าง ๆ ในแต่ละไตรมาสของข้อมูลสถิติซึ่งได้จากการสำรวจได้แก่

1. จำนวนประชากรในวัยทำงาน (อายุ 15 ปีขึ้นไป) และจำนวนประชากรนอกวัยทำงาน จำแนกตามเพศ
2. จำนวนประชากรในวัยทำงาน จำแนกตามสถานภาพแรงงาน อายุ เพศ สถานภาพสมรส การศึกษาที่สำเร็จ
3. จำนวนผู้มีงานทำ จำแนกตามลักษณะที่น่าสนใจ เช่น อายุ เพศ การศึกษาที่สำเร็จ อาชีพ อุตสาหกรรม สถานภาพการทำงาน ชั่วโมงทำงาน ค่าจ้าง เงินเดือน และผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ได้รับจากการทำงาน
4. จำนวนผู้ว่างงาน จำแนกตามลักษณะบางประการที่น่าสนใจ เช่น ระยะเวลาในการหางานทำ งานที่ทำครั้งสุดท้าย สาเหตุการว่างงาน เป็นต้น

การดำเนินการสำรวจ

การสำรวจได้ดำเนินการพร้อมกันทั่วประเทศ ในระหว่างวันที่ 1 – 12 ของเดือน เมษายน– มิถุนายน พ.ศ. 2547 มีครัวเรือนที่ตกเป็นตัวอย่างทั้งสิ้น 79,560 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร 4,680 ครัวเรือน ในเขตเทศบาลอื่น ๆ 45,360 ครัวเรือน และนอกเขตเทศบาล 29,520 ครัวเรือน สำหรับวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือน หรือสมาชิกในครัวเรือนที่ตกเป็นตัวอย่าง โดยพนักงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งมีประสบการณ์ในการสำรวจ ทั้งนี้ ในกรุงเทพมหานครใช้พนักงานทำการสัมภาษณ์ จำนวน 44 คน ในจังหวัดอื่น ๆ จำนวน 830 คน

การปิดตัวเลข

ในตารางสถิติ ผลรวมของแต่ละจำนวนอาจไม่เท่ากับยอดรวม เนื่องจากข้อมูลแต่ละจำนวนได้มีการปิดเศษเป็นหลักพัน โดยอิสระจากกัน

CHAPTER 1

INTRODUCTION

Background

Labor force statistics have been compiled by the National Statistical Office since 1963 when the survey was initiated. The year 1984-1997 three rounds of the survey for the whole kingdom had been conducted each year; the first round enumeration is held in February coinciding with the non-agricultural season, the second round is normally held in May in with new labor force come from students who just finish their schooling and the third round is held in August, during the agricultural season. Commencing from the year 1998, another round of the survey in November has been conducted.

Due to the increasing demand of data for formulating plans and policy at provincial level, the National Statistical Office has expanded sample size to propose statistical data at provincial level commencing from survey in February and August, 1994. For the fourth round in November 1998, data was presented at the first time and presentation data at provincial level.

After the economic crisis in the mid of 1997, the need of labor force data for planning and policy making were more in demand. In the year of 2001, the survey was conducted monthly. The survey data of three months were combined to present the quarterly. Data of February, May and August were presented in order to compare with the previous labor force survey and since September 2001, data were presented monthly. Beginning from the survey in January 2001, 5 items has been revised; age of persons in labor force was adopted from 13 years of age and over to 15 years of age and over in order to agree with the child labor law. The standard classification of occupation, industry and employment status were adopted, and area of local administration which the former sanitary which were included in non-municipal area were presently included in municipal area.

Objective

The main objective of this survey is to estimate the number and characteristics of the labor force in the country and in different regions periodically. The statistical data derived from this quarter of the survey include:

1. the number of persons in and out of the working age (15 years and over) by sex
2. the number of working age population by labor force status, age, sex, marital status, educational attainment
3. the number of employed persons by interesting characteristics such as age, sex, educational attainment, occupation, industry, work status, hours work,
4. the number of unemployed persons by interesting characteristics e.g. duration of searching for job, type of previous work.

Survey Procedure

Labor force information for this survey quarterly which was conducted during the 1st-12nd of January - March 2004 was obtained through interviews head or member of households of 4,680 households in the Bangkok, 45,360 households in other municipal areas and 29,520 households in non-municipal areas or a total of 79,560 households throughout the kingdom. Forty four enumerators with previous experience in survey operations were employed in the Bangkok, while in the other provinces (changwats), the field staff comprised 830 enumerators.

Rounding of Estimates

In the statistical tables, all absolute figures are independently rounded to the nearest thousand; hence the group total may not always be equal to the sum of the individual figures.